

ภาคผนวก ข

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถาม

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถาม
วิจัยเรื่อง บทบาทสตรีในการสืบทอดอาชีพการทอผ้าไหม บ้านสะฝ้าย เมืองชะนะสมบุญ
แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว

คำชี้แจง แบบประเมินนี้จัดทำขึ้นเพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความสอดคล้องของแบบ สอบถามการวิจัย เพื่อศึกษาภูมิปัญญาการทอผ้าไหม และบทบาทสตรีในการสืบทอดอาชีพการทอผ้าไหม บ้านสะฝ้าย เมืองชะนะสมบุญ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง บทบาทสตรีในการสืบทอดอาชีพการทอผ้าไหม บ้านสะฝ้าย เมืองชะนะสมบุญ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาวแบบสอบถาม มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ภูมิปัญญาการทอผ้าไหม และบทบาทสตรีในการสืบทอดอาชีพการทอผ้าไหม บ้านสะฝ้าย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ขอความกรุณาท่าน โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อความว่าตรงตามจุดประสงค์การวิจัยที่ระบุไว้หรือไม่ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องประเมินความสอดคล้อง ตามความคิดเห็นของท่าน โดยคะแนนมีความหมายดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่ามีความสอดคล้อง
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้อง
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าไม่มีความสอดคล้อง

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือ มา ณ โอกาสนี้

นางปารมี แก้วสีพันดอน

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพเป็นจริงของท่าน

1. อายุ

ต่ำกว่า 20 ปี 21-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี สูงกว่า 50 ปี

2. สถานภาพ

โสด สมรส หย่าร้าง อื่นๆ โปรดระบุ

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

อื่นๆ โปรดระบุ

4. อาชีพ

เกษตรกร ค้าขาย รับจ้าง

รับราชการ อื่นๆ โปรดระบุ

5. รายได้ต่อเดือน

1,000,000 – 2,000,000 กีบ 2,000,000 – 3,000,000 กีบ

3,000,000 – 5,000,000 กีบ 5,000,000 – 10,000,000 กีบ

อื่นๆ โปรดระบุ

ตอนที่ 2 ภูมิปัญญาการทอผ้าไหม

ภูมิปัญญาการทอผ้าไหม	ประเมินความสอดคล้อง			หมายเหตุ
	+1	0	- 1	
1. คุณลักษณะของไหมลาว				
1.1 ผ้าไหมลาวมีความงามเป็นประกายแวววาว สีสันทวยงาม				
1.2 ลักษณะของเส้นไหมลาว เส้นไหมหลึบ เส้นไหมใหญ่ ไม่เรียบหยาบ				
1.3 ผ้าไหมลาวเป็นผ้าไหมที่ย้อมจากสีธรรมชาติ				
1.4 ผ้าไหมลาวเป็นผ้าไหมที่ทำจากเส้นใยธรรมชาติ				
1.5 ผ้าไหมลาวมีลวดลายที่สวยงาม				
2. การปลูกหม่อน				
2.1 นิยมปลูกหม่อนเป็นแถวในแนวทิศเหนือ - ใต้ เพื่อให้ได้รับแสงแดดตลอดวัน				
2.2 นิยมปลูกหม่อนในช่วงฤดูฝนประมาณเดือนพฤษภาคม				

ภูมิปัญญาการทอผ้าไหม	ประเมินความสอดคล้อง			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
2.3 นิยมนำท่อนพันธุหม่อนปลูกในแปลงโดยตรงหรือนำไปปักชำในแปลงเพาะชำก่อน				
2.4 การดูแลรักษาสวนหม่อน จะได้ต้นหม่อนอายุกว่า 10 ปี และได้ใบหม่อนที่มีคุณภาพ				
2.5 การดูแลรักษาสวนหม่อน โดยหมั่นพรวนดิน กำจัดวัชพืช ไล่ปูย และปลูกพืชคลุมดิน				
2.6 การกำจัดแมลงและศัตรูพืช ช่วยป้องกันใบหม่อนหงิกงอและแห้งตาย				
3. การเลี้ยงไหม				
3.1 ก่อนเลี้ยงไหมต้องเตรียมอุปกรณ์การเลี้ยงไหม ได้แก่ โถะหรือกระดิ่งเลี้ยงไหม ตาข่ายถ้ำมูลไหม ตะกร้าเก็บใบหม่อน จ่อ มีด เขียง ตะแกรงร่อนยา ขนไก่ และชั้นเลี้ยงไหม				
3.2 ก่อนเลี้ยงไหมต้องทำความสะอาดอุปกรณ์การเลี้ยงไหมโดยล้างและตากแดดให้แห้ง				
3.3 นิยมเลี้ยงไหมในกระดิ่งที่มีลักษณะช่องๆ เรียกว่า จ่อ เพื่อให้ชักเส้นใยได้ดี				
3.4 นำไข่ฝูที่ฟักเป็นตัวหนอน หรือหนอนไหม ไปเลี้ยงเพื่อให้เกิดเส้นใยไหม				
3.5 การให้อาหารด้วยใบหม่อนสด ตามเวลาเพียงพอ ทำให้ตัวไหมและรังไหมสมบูรณ์				
3.6 การให้อาหารหนอนไหมนิยมให้วันละ 4 มื้อ มื้อเย็นจะให้ใบหม่อนมากกว่ามื้ออื่น				
3.7 ควรถ้ำมูลไหมช่วงก่อนไหมนอนและไหมตื่น เพื่อลดความชื้นและสิ่งหมักหมม เมื่อหนอนไหมโตเต็มที่ จะแยกหนอนไหมใส่กระดิ่ง และให้ใบหม่อนมากกว่าระยะแรก				
3.8 เมื่อหนอนไหมลอกคราบ และเปลี่ยนเป็นดักแด้อยู่ในรังไหม ต้องงดให้อาหาร				
3.9 เมื่อตัวไหมชักใยเต็มที่ จึงเก็บรังไหม และคัดแยกรังไหมดีออกจากรังไหมที่ผิดปกติ				
3.10 นำรังไหมไปต้มแดดหรืออบเพื่อให้ดักแด้ในรังไหมตาย ก่อนนำไปสาวไหม				
3.11 การเลือกพันธุ์ไหม ไข่ไหมที่ปราศจากโรค ใบหม่อนที่สมบูรณ์				

ภูมิปัญญาการทอผ้าไหม	ประเมินความสอดคล้อง			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
เหมาะสมตามวัยของไหม และคัดไหมที่ผิดปกติทิ้ง จะได้เส้นไหมที่มีคุณภาพ				
4. การสาวเส้นไหม				
4.1 ต้มรังไหมในน้ำเดือด ใช้ไม้พายเล็กซึ่งตรงกลางเป็นแฉก คนและกดรังไหมให้จมน้ำ				
4.2 เมื่อรังไหมลอยขึ้น ดึงเส้นไหมลวดออกมาตามแฉกไม้หีบ เส้นไหมเรียบสม่ำเสมอ				
4.3 การสาวไหมครั้งแรก จะได้ไหมเส้นใหญ่ แข็ง หยาบ เรียกว่า “ไหมชั้น 3” หรือ “ไหมชั้นนอก” หรือ “ไหมใหญ่” หรือ “ไหมหัว”				
4.4 การสาวไหมชั้นในต่อจากไหมชั้นนอก เหลือเยื่อบางห่อหุ้มดักแด้ ได้ไหมเส้นเล็กละเอียด ขนาดสม่ำเสมอ ไม่มีปมปม สวยงาม และมีคุณภาพดี เรียกว่า “ไหมชั้น 1” หรือ “ไหมน้อย” หรือ “ไหมยอด” นิยมใช้ทำเป็นเส้นยืน				
4.5 การสาวไหมรวมกันโดยไม่แยกไหมชั้นนอกและชั้นใน ได้ไหมเส้นสม่ำเสมอ ดีเกือบเท่าไหมชั้น 1 เรียกว่า “ไหมชั้น 2” หรือ “ไหมกลาง”				
4.6 เส้นไหมที่สาวแล้วทำเป็นเช็ด เช็ดละ 100 กรัมโดยใช้แหล่ง แยกชนิดเส้นไหมใหญ่ หรือไหมยอด				
4.7 การดองไหมหรือการลอกกวาไหมโดยการต้มฟอกไหมดิบสีเหลือง และแข็งกระด้าง ทำให้เส้นไหมนิ่ม ขาวขึ้น และข้อมติดสีได้ดีขึ้น				
4.8 นิยมดองเส้นไหมด้วยการล้างด้วยน้ำสะอาด หรือน้ำด่าง เช่น น้ำสบู่ น้ำจี้ถ้ำล้างจน เส้นไหมสะอาด และสัมผัสได้ว่าเส้นไหมไม่แข็งและไม่เหนียวมือ จึงบีบน้ำออก				
4.9 การกระตุกหรือการทกจะทำให้เส้นไหมเรียงตัวกันเป็นเส้นเดี่ยวและเส้นตรง กว้างขึ้นและเส้นไหมไม่แตกเกลียว				
4.10 การทกเส้นไหมที่ฟอกสะอาดแล้วขึ้นตากและแขวนกับราวไม้ แล้วกระตุกหรือสะบัดแรง ๆ จนเส้นไหมแห้งติดมือ				
5. การข้อมเส้นไหม				
5.1 การข้อมสีไหม นิยมข้อมด้วยสีธรรมชาติ				
5.2 การข้อมสีธรรมชาติ จากส่วนต่าง ๆ ของพืช เช่น เปลือกไม้ ใบไม้ ผล ลำต้น แก่น ต้นไม้และรากไม้ มีกรรมวิธีในการเตรียมน้ำข้อมสีและวิธีการข้อมสีแตกต่างกัน				

ภูมิปัญญาการทอผ้าไหม	ประเมินความ สอดคล้อง			หมายเหตุ
	+1	0	- 1	
5.3 การช้อมด้วยสิธรรมชาติ เมื่อเส้นไหมช้อมติดสีหรือกินสีอ้อมแล้วจะไม่ติดสีอื่น สีที่ช้อมใหม่กับสีที่ช้อมเดิมจะไม่ทำให้สีที่ช้อมก่อนเปลี่ยนสีไป				
5.4 การช้อมสีไหม นิยมช้อมด้วยสีสังเคราะห์หรือสีเคมี เพราะการช้อมสีสังเคราะห์ สามารถผสมสีได้ยตามต้องการและปรับระดับความเข้มของสีได้ยช้อมง่าย สีสดสวย ทนทาน				
5.4 การช้อมสีเคมี ต้องมัดหมี่หรือโอบหมี่หลายรอบ จึงจะได้สีหลายสีตามที่ต้องการ				
5.5 ขณะที่ช้อมเส้นไหมห้ามไม่ให้คนท้อง หญิงมีประจำเดือน คนผมหยอกเดินผ่าน และวันที่ช้อมสีต้องไม่ใช่วันพระ เพราะเส้นไหมจะช้อมไม่ติดสี				
5.6 การช้อมสิธรรมชาติได้คุณภาพ ขึ้นอยู่กับขั้นตอนการช้อม ระดับอุณหภูมิ จำนวนเส้นไหมที่ได้สัดส่วนกับน้ำสี และคุณภาพเส้นไหม				
6. การออกแบบลวดลายผ้าไหม				
6.1 ผู้ทอคิดประดิษฐ์ลวดลายขึ้นเอง				
6.2 มีผู้ออกแบบลวดลายให้				
6.3 มีการออกแบบตามลวดลายดั้งเดิม				
6.4 มีการออกแบบด้วยลวดลายเช่น ลายหมากจับ ลายขอ ลายดอกไม้ และลายสัตว์				
6.5 มีการผสมผสานระหว่างลวดลายดั้งเดิมและลวดลายสมัยใหม่				
6.6 มีการออกแบบลวดลายตามที่ตลาดต้องการ				
6.7 ลวดลายส่วนใหญ่มีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม				
7. การทอผ้าไหม				
7.1 ความสามารถในการทอ การสอดกระสวย ความแรงในการตีกระทบ หรือการฟัดทำให้ได้สีผ้าไหมเข้มอ่อนต่างกัน				
7.2 ความงามของผ้าไหม ขึ้นอยู่กับการเรียงเส้นไหมให้ตรงลาย ความชำนาญของผู้ทอ และอุณหภูมิ จึงทำให้ผ้าทอมือแต่ละผืน มีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง				
7.3 ที่พื้นบ้าน เป็นเครื่องมือสำหรับการทอผ้าไหม ระหว่างทอจะมีการเรียงจับลายของเส้นพุ่งอยู่ตลอดเวลา				
7.4 อุปกรณ์สำหรับทอผ้าไหม ได้แก่ โครงกี ฟืม ตะกอ กระสวย ไม้หน้าหูก ไม้ร่างหูกกระดานม้วนหูก ลูกตุ้ม ไม้ค้ำตะกอ การเหยิบ เป็นต้น				
7.5 เมื่อเตรียมไหมเส้นพุ่งและใส่หูกแล้ว นำเอาเส้นไหมสีติดกับใส่				

ภูมิปัญญาการทอผ้าไหม	ประเมินความ สอดคล้อง			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
หูกที่ค้างอยู่ในเขาหูกและร่องฟันพิมพ์เดิม กางก็หรือหูกให้เรียบร้อย				
7.6 เตรียมกระสวย โดยร้อยไหมจากหลอดผ่านรูเล็ก ๆ ข้างกระสวย				
7.7 เตรียมไม้คั่นเหยียบ คล้องเชือกจากเขาหูกเข้ากับไม้คั่นเหยียบแต่ละข้าง เมื่อเหยียบไม้คั่นเหยียบข้างหนึ่ง ใ้ส่หูกกางออกเป็นช่อง				
7.8 ทอผ้าไหมโดยพุ่งกระสวยผ่านช่องว่าง คึงพิมพ์กระทบ เหยียบไม้คั่นเหยียบ ทำสลับกันไปเรื่อย ๆ จนได้ผืนผ้าไหม				
1. บทบาทสตรี				
1.1 บ้านสะพ่าย มีการทอผ้าด้วยมือ มากที่สุด และผู้ทอผ้าล้วนเป็นสตรี				
1.2 สตรีบ้านสะพ่ายนิยมทอผ้าเป็นอาชีพเสริม หลังฤดูกาลทำนา แทบ ทุกครัวเรือน				
1.3 สตรีบ้านสะพ่ายสามารถสร้างรายได้หลักให้แก่ครอบครัวจากอาชีพ การทอผ้าไหม				
1.4 สตรีบ้านสะพ่ายสามารถพัฒนากรรมวิธีการทอผ้าไหมจนมี คุณภาพ และมีชื่อเสียง				
1.5 สตรีบ้านสะพ่ายจัดตั้งกลุ่มอาชีพทอผ้า เพื่อช่วยเหลือสมาชิกด้าน เงินทุนและการตลาด				
1.6 สตรีบ้านสะพ่ายมีชื่อเสียงในการออกแบบลวดลายผ้าชิ้นไหมลาว				

ตอนที่ 3 บทบาทสตรีในการสืบทอดอาชีพการทอผ้าไหม

บทบาทสตรีในการสืบทอดอาชีพการทอผ้าไหม	ประเมินความ สอดคล้อง			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
1.7 สตรีบ้านสะพ่ายเป็นต้นแบบที่ดีด้านวัฒนธรรมการนุ่งซิ่นไหมลาวในชีวิตประจำวัน				
1.8 สตรีบ้านสะพ่ายอนุรักษ์วัฒนธรรมการนุ่งซิ่นไหมลาวในบุญประเพณีต่างๆ				
1.9 สตรีบ้านสะพ่ายสะสมภูมิปัญญาการทอผ้าซิ่นลาว ให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่า				
2. การสืบทอด				
2.1 ท่านเรียนรู้การทอผ้าไหมจากคำบอกเล่าหรือสังเกตสมาชิกในครอบครัว				
2.2 ท่านเรียนรู้วิธีการทอผ้าไหมจากผู้เฒ่า คนในหมู่บ้าน หรือคนจากหมู่บ้านอื่น				
2.3 ท่านเรียนรู้การทอผ้าไหมจากการทอผ้าด้วยตนเอง				
2.4 ท่านยังคงใช้วิธีการทอผ้าไหมแบบดั้งเดิม				
2.5 ท่านใช้อุปกรณ์ทอผ้าไหมที่เคยใช้ต่อกันมาหลายรุ่น				
2.6 ท่านนำอุปกรณ์สมัยใหม่มาช่วยในกระบวนการทอผ้า				
2.7 อุปกรณ์ทอผ้าส่วนใหญ่ท่านทำขึ้นใช้เองในครัวเรือน				
2.8 ท่านยังคงทอผ้าตามลายผ้าดั้งเดิม				
2.9 ท่านชอบย้อมสีไหมด้วยสีธรรมชาติ				
2.10 ท่านชอบใช้เส้นไหมหม่อนมากกว่าเส้นไหมสังเคราะห์				
2.11 ท่านทอผ้าแบบใหม่ๆ ตามความต้องการของลูกค้า				
2.12 ท่านเคยได้รับผ้าเป็นมรดกจากบรรพบุรุษหรือผู้ใหญ่ที่นับถือ				
2.13 ท่านได้ถ่ายทอดการทอผ้าให้คนในครอบครัว				
2.14 ท่านได้ถ่ายทอดการทอผ้าแก่บุคคลอื่น				
2.15 ท่านได้ถ่ายทอดการทอผ้าแก่บุคคลอื่นตามแบบที่เคยได้รับถ่ายทอดมา				
2.16 ท่านต้องการแสวงหาความรู้การทอผ้าจากแหล่งอื่น				
2.17 ท่านต้องการให้หน่วยงานราชการอบรมเรื่องการทอผ้าเพิ่มเติม				
2.18 การทอผ้าไหมเป็นอาชีพหลักของครอบครัว				
2.19 ท่านยังคงทอผ้าอยู่บ้านของท่าน				

บทบาทสตรีในการสืบทอดอาชีพการทอผ้าไหม	ประเมินความ สอดคล้อง			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
2.20 ท่านลงทุนในการทอผ้าทั้งหมด				
2.21 วัตถุประสงค์ในการทอผ้าหาได้เองในท้องถิ่น				
2.22 วัตถุประสงค์ในการทอนำเข้าจากแหล่งอื่น				
2.23 ราคาวัตถุประสงค์มีราคาแพง				
2.24 ท่านมีปัญหาเงินทุนในการผลิต				
2.25 ผ้าของท่านเป็นที่ต้องการของลูกค้า				
2.26 ท่านมีคู่แข่งทางการตลาดที่เหนือกว่า				
2.27 ราคาผ้าไหมเปลี่ยนแปลงตามความต้องการของลูกค้า				
2.28 ท่านขายผลผลิตในลักษณะขายส่ง				
2.29 ท่านขายผลผลิตในลักษณะขายปลีก				
2.30 ท่านมีหน่วยงานราชการให้ความช่วยเหลือ				
2.31 รายได้จากการจำหน่ายผ้าไหมเพียงพอต่อรายจ่าย				
2.32 ท่านจำหน่ายเป็นเงินสด				
2.33 ท่านจำหน่ายเป็นเงินเชื่อหรือแลกเปลี่ยนสินค้า				
2.34 ท่านมีการรวมกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหม				

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม